

ZAŁĄCZNIK NR 1
ANALIZY UZUPEŁNIAJĄCE

NA POTRZEBY
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY OSTRÓW WIELKOPOLSKI

M&R BIURO PROJEKTÓW MIELOCH SP Z O.O.
UL. MACIEJA RATAJA 106A, 61-695 POZNAŃ
TEL./FAX. +48 61 826 92 49, WWW.MIRBIURO.PL

OSTRÓW WIELKOPOLSKI 2016 R.

spis treści

1. ANALIZY DEMOGRAFICZNE GMINY.....	3
1.1 LICZBA LUDNOŚCI.....	3
1.2 WSPÓŁCZYNNIK FEMINIZACJI I MASKULINIZACJI.....	3
1.3 RUCH NATURALNY.....	4
1.4 LICZBA LUDNOŚCI DLA POSZCZEGÓLNYCH JEDNOSTEK OSADNICZYCH GMINY	5
1.5 GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA.....	8
1.6 SALDO MIGRACJI I WSPÓŁCZYNNIK MIGRACJI	8
1.7 PRZYROST RZECZYWISTY	9
2. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA GMINY	9
3. ANALIZA SPOŁECZNA GMINY.....	10
3.1 STRUKTURA WIEKOWA GMINY	10
3.2 SZKOLNICTWO I PLACÓWKI PRZEDSZKOLNE	11
3.3 GOSPODARKA KOMUNALNA I MIESZKANIOWA NA TERENIE GMINY	11
4. ANALIZA GOSPODARCZE	13
4.1 DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU GMINY.....	13
4.2 STOPA BEZROBOCIA	14
4.3 LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH	14
5. ANALIZA ŚRODOWISKOWA	15
5.1 ZASOBY NATURALNE	15
5.2 WARUNKI GLEBOWE	15
5.3 ANALIZA KLIMATU LOKALNEGO	16
6. ANALIZA W ZAKRESIE WYPOSAŻENIA W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ.....	17
7. ANALIZA MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY	19

1. ANALIZY DEMOGRAFICZNE GMINY

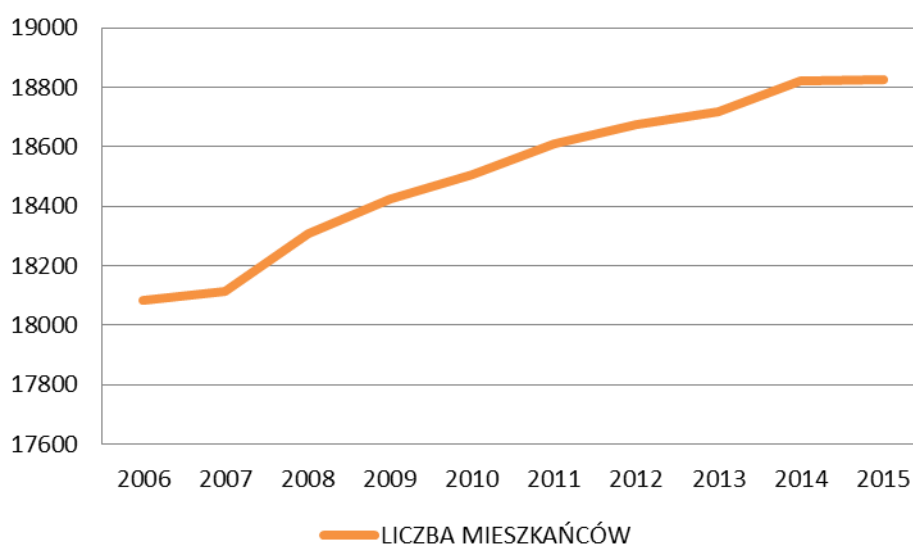
- LICZBA LUDNOŚCI

W gminie Ostrów Wielkopolski analizując lata od 2004 do 2015 stwierdzono stały, stabilny wzrost liczby ludności, który jest charakterystyczny dla gmin położonych w sąsiedztwie większych miast. W badanym okresie populacja gminy zwiększyła się o ponad 4%, tj. o 741 osób. Znamienne jest również fakt braku zmniejszenia się liczby ludności w jakimkolwiek roku. Najwyższy wzrost zanotowano natomiast w roku 2008 stosunku do roku poprzedniego. W analizowanym czasookresie wzrost ten wyniósł 193 osoby, co daje niemal 10% wzrost.

Tabela 1.1. Liczba ludności (lata 2006-2015)

ROK	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
LICZBA MIESZKAŃCÓW	18084	18114	18307	18424	18507	18612	18676	18717	18822	18825

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy

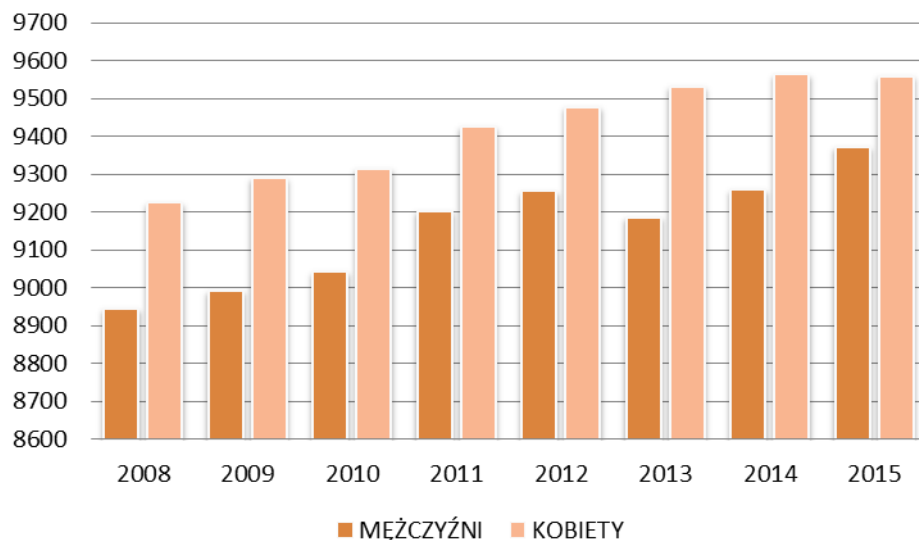
- WSPÓŁCZYNNIK FEMINIZACJI I MASKULINIZACJI

Współczynnik feminizacji i maskulinizacji (Tabela 1.2) utrzymuje się na stosunkowo – stałym poziomie z tendencją zmniejszającą liczbę kobiet w stosunku do liczby mężczyzn, co wypada szczególnie korzystnie zarówno w skali powiatu jak i kraju, dla którego wskaźnik feminizacji wynosi niemal 107. Głównym powodem ogólnokrajowej tendencji wyrównującej populacji kobiet do mężczyzn, jest wiejski i rolniczy charakter gminy, który z uwag społecznych powoduje odpływ ludności kobiecej do większych jednostek osadniczych w poszukiwaniu pracy i trybu życia niezwiązanego z gospodarką rolniczą.

Tabela 1.2. Struktura feminizacji i maskulinizacji w latach 2004-2015

ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
MĘŻCZYŻNI	8945	8992	9042	9203	9255	9186	9259	9371
WSPÓŁCZYNNIK MASKULINIZACJI	97,0	96,8	97,1	97,6	97,7	96,4	96,8	98,0
KOBIETY	9224	9290	9315	9426	9477	9531	9563	9559
WSPÓŁCZYNNIK FEMINIZACJI	103,1	103,3	103,0	102,4	102,4	103,8	103,3	102,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy

- RUCH NATURALNY

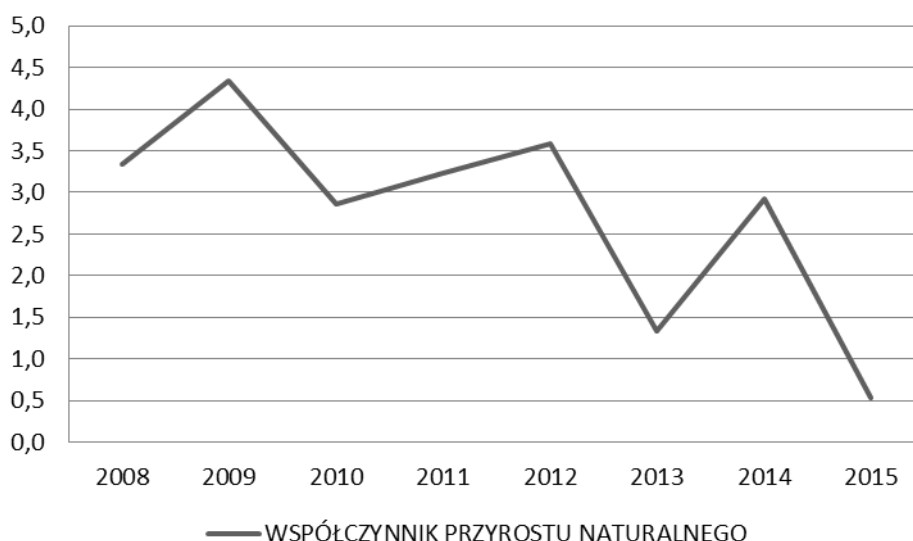
Ruch naturalny obejmujący urodzenia żywe oraz zgodny w latach 2008-2015 był stabilny. Średnia roczna liczba urodzeń żywych w badanym okresie wyniosła ponad 213. Współczynnik urodzeń na 1000 mieszkańców oscylował między 10,3‰ w 2013 roku a 12,5‰ w 2008 roku. Natomiast w danym czasookresie odnotowano średnio rocznie około 161 zgonów, a współczynnik na 1000 mieszkańców wahał się między 7,7‰ (w 2007 roku) do 10,5‰ (w 2015 roku).

Tabela. 1.3. Ruch naturalny. Współczynnik przyrostu naturalnego (lata 2008-2015)

ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
URODZENIA	228	245	211	205	211	193	205	208
WSPÓŁCZYNNIK URODZEŃ (W PROMILACH)	12,5	13,3	11,4	11,0	11,3	10,3	10,9	11,0
ZGONY	167	165	158	145	144	168	150	198
WSPÓŁCZYNNIK ZGONÓW (W PROMILACH)	9,1	9,0	8,5	7,8	7,7	9,0	8,0	10,5
WSPÓŁCZYNNIK PRZYROSTU NATURALNEGO	3,3	4,3	2,9	3,2	3,6	1,3	2,9	0,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy

Tym samym na podstawie ruchu naturalnego stwierdzono, iż w analizowanym okresie przyrost naturalny (tabela nr 1.3.) na terenie gminy Ostrow Wielkopolski był zawsze dodatni.

Gmina, co uznać należy za jej silny i ważny atut charakteryzuje się wyższym przyrostem naturalnym na 1000 mieszkańców niż wykazuje wskaźnik krajowy, utrzymujący się w 2015 roku na poziomie 0‰. Najwyższy wskaźnik przyrostu odnotowany został na terenie gminy w 2009 roku, który wyniósł 4,9‰, natomiast widoczna delikatna tendencja spadkowa do 2015 roku przyniosła najniższy wskaźnik porównawczy ruchu naturalnego, wynoszący zaledwie 0,5 ‰. Jednakże tendencja ta, wskazując chociażby na rok 2014 i poprzedzający go 2013 może ulec zmianie.

- LICZBA LUDNOŚCI DLA POSZCZEGÓLNYCH JEDNOSTEK OSADNICZYCH GMINY

Liczba ludności zameldowanych jak i zamieszkających czasowo dla poszczególnych jednostek osadniczych – miejscowości Gminy Ostrów Wielkopolski obrazuje poniższa tabela nr 1.5. Liczbę ludności zbadano w okresie od 2010 do 2015 roku.

Największy wzrost mieszkańców, niemal o połowę w przeciągu pięciu ostatnich lat odnotowano w miejscowości Mazury, znajdującej się przy zachodniej granicy gminy Ostrów Wielkopolski. Natomiast największy odpływ ludności z danej miejscowości nastąpił z niewielkich jednostek tj. Biłgoraje czy Michałków.

Najliczniejszą jednostką osadniczą na terenie gminy Ostrów Wielkopolski są Gorzyce Wielkie z liczbą mieszkańców oscylującą w liczbie 2498. O połowę mniejszą jest Wtórek, z liczbą mieszkańców – 1338 osób. Trzecią co do wielkości miejscowością jest Topola Mała z 1167 mieszkańcami. Wszystkie większe jednostki osadnicze znajdujące się w gminie odnotowują tendencję wzrostową, jeśli chodzi o zamieszkującą ją liczbę ludności.

Ponadto, główne i największe jednostki osadnicze w gminie zlokalizowane są w bezpośrednim sąsiedztwie z miastem Ostrów Wielkopolski. Widoczna jest tendencja, przemieszczania się ludności miasta na tereny podmiejskie.

Tabela. 1.5. Liczba ludności według jednostek osadniczych gminy (lata 2010-2015)

NAZWA MIEJSCOWOŚCI	2010	2011	2012	2013	2014	2015	WSPÓŁCZYNNIK ZMIANY
BĘDZIESZYN	175	177	183	188	188	195	111%
BIŁOGORAJE	15	15	14		13	13	87%
BINIEW	465	463	476	460	444	442	95%
BOROWIEC	406	413	425	406	400	399	98%

CEGŁY	208	206	207	197	194	198	95%
CHRUŚCZYNY	279	278	280	272	268	269	96%
CZEKANÓW	880	884	923	897	921	935	106%
DANISZYN	679	674	682	647	648	657	97%
FABRYKA	1	1	6		1	1	100%
FRANKLINÓW	415	412	421	516	515	515	124%
GORZYCE WIELKIE	2323	2374	2423	2402	2471	2498	108%
GÓRZENKO	189	190	196	190	189	179	95%
GÓRZNO	337	338	344	330	332	330	98%
GUTÓW	365	369	367	357	348	348	95%
KARSKI	503	501	517	514	517	513	102%
KĄKOLEWO	4	4	4		4	4	100%
KOŁĄTAJEW	375	385	402	388	400	406	108%
KWIATKÓW	260	265	264	259	265	268	103%
LAMKI	869	854	879	926	932	910	105%
LEWKOWIEC	218	221	238	238	235	238	109%
LEWKÓW	1345	1325	1347	1161	1312	1303	97%
ŁĄKOCINY	837	838	863	838	825	827	99%
MAZURY	191	187	187	288	288	288	151%
MICHAŁKÓW	147	145	144		140	130	88%
MŁYNÓW	103	102	101	99	97	97	94%
NOWE KAMIENICE	183	189	190	190	198	200	109%
ONĘBER	33	33	31		29	29	88%
RADZIWIŁÓW	124	122	123	112	132	129	104%
SADOWIE	424	415	443	401	401	402	95%
SŁABOROWICE	258	257	259	269	274	265	103%
SMARDOWSKIE OLENDRY	121	128	130	132	137	131	108%
SOBCZYNA	7	6	2		1	1	14%
SOBÓTKA	909	919	931	895	916	908	100%
STARY STAW	123	122	124		123	122	99%
SZCZURY	550	549	568	556	565	566	103%
ŚWIELIGÓW	297	296	300	298	296	295	99%
TOPOLA MAŁA	1146	1156	1191	1139	1153	1167	102%
TRĄBA	27	26	26		26	22	81%
WARSZTY	76	78	85		76	78	103%
WTÓREK	1225	1240	1293	1311	1323	1338	109%
WYSOCKO WIELKIE	1020	1030	1045	992	1015	1016	100%
ZACHARZEW	508	538	570	563	591	600	118%
ZALESIE	68	72	77		81	76	112%
RAZEM	18688	18797	19281	18431	19284	19308	103%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy

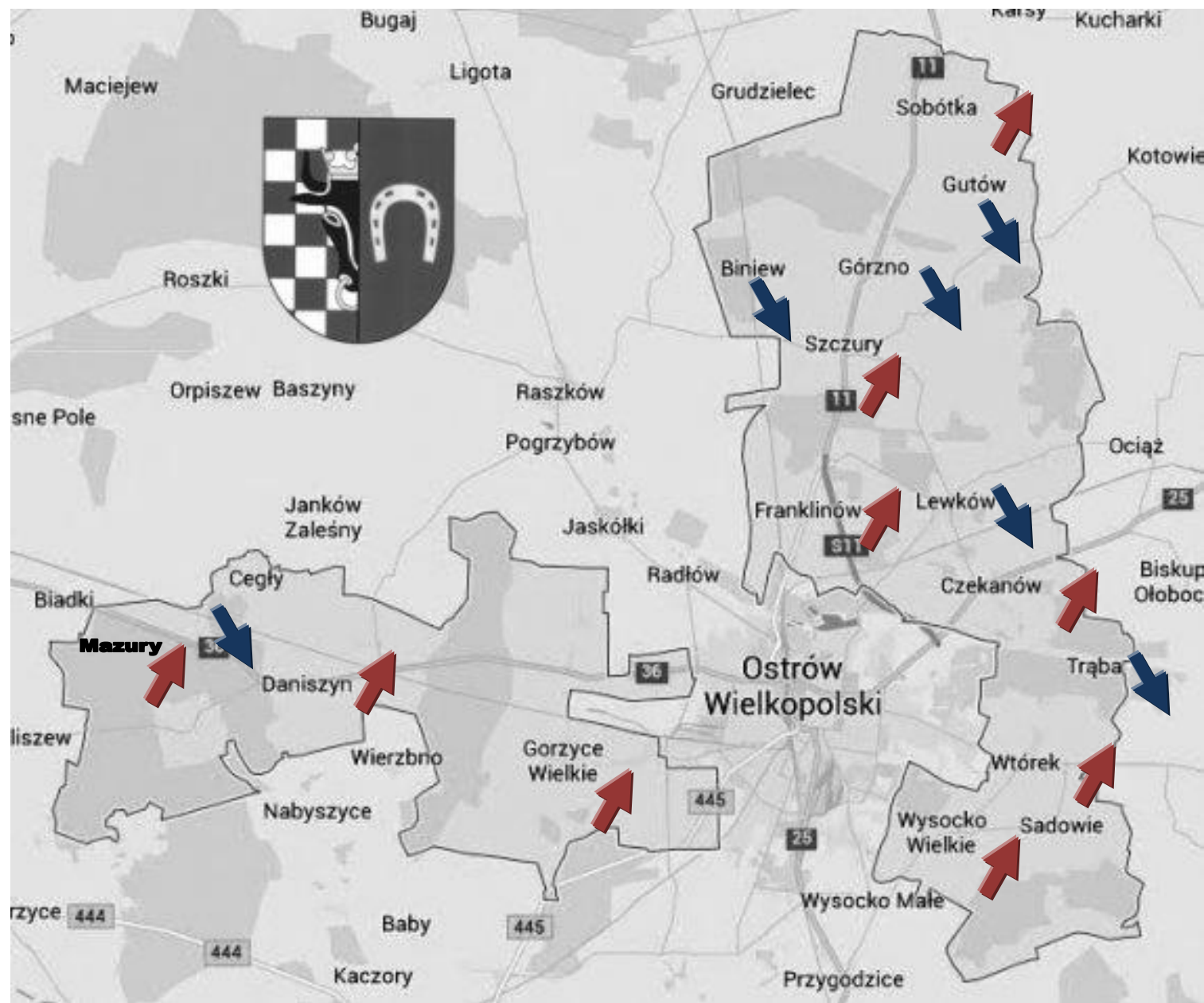
Statystyk liczebności ludności zewidencjonowanej w gminie Ostrów Wielkopolski na rok 2014 jest niepełna i dotyczy wyłącznie osób zameldowanych w gminie. Nie obejmuje osób zamieszkujących daną jednostkę tymczasowo.

Tendencja przyrostu liczby ludności

Tendencja spadku liczby ludności

- GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA

Jednocześnie w wyniku wzrostu liczby ludności w badanym okresie – wzrasta gęstość zaludnienia gminy Ostrów Wielkopolski (tabela nr 1.6.). Średnia liczba ludności w roku 2014 wynosiła 91 osób/ 1 km². Niemniej jednak wskaźnik ten jest znacznie niższy (o niemal 40 osób na 1 km²) w stosunku do powiatu ostrowskiego jak i rozpatrując go w zakresie całego województwa wielkopolskiego. Wskaźnik wynoszący poniżej 100 osób/1 km² charakteryzuje obszary o głównej funkcji rolniczej. Wpływ na niższą gęstość zaludnienia ma również występowanie lasów.

Tabela 1.6. Gęstość zaludnienia na 1 km²

ROK	GMINA OSTRÓW WLKP.	MIASTO OSTRÓW WLKP.	POWIAT OSTROWSKI	WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE
2009	88	1728	137	114
2010	89	1738	138	116
2011	90	1740	139	116
2012	90	1741	139	116
2013	90	1740	139	116
2014	91	1736	139	116

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy

- SALDO MIGRACJI I WSPÓŁCZYNNIK MIGRACJI

Źródłem danych o zameldowaniach na pobyt stały w gminie oraz wymeldowaniach na stałe za granicę jest sprawozdawczość Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji który jest zasilany przez biura ewidencji gmin.

Tabela 1.7. Wskaźniki i salda migracji wewnętrzne.

ROK	GMINA OSTRÓW WLKP.		MIASTO OSTRÓW WLKP.		POWIAT OSTROWSKI	
	wskaźnik na 1000 osób	saldo	wskaźnik na 1000 osób	saldo	wskaźnik na 1000 osób	saldo
2009	4,0‰	70	-2,0‰	-167	0,5‰	-8
2010	2,1‰	41	-2,0‰	-147	-0,3‰	-59
2011	3,8‰	67	1,5‰	84	0,5‰	60
2012	1,6‰	28	-0,1‰	-14	0,0‰	1
2013	0,4‰	32	-1,1‰	-27	-0,7‰	-16
2014	3,7‰	79	-2,8‰	-178	-0,8‰	76

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy

Saldo migracji wewnętrznych dla obszaru gminy Ostrów Wielkopolski w okresie od 2009 do 2014 roku było dodatnie i oscylowało między 4,0 ‰ w 2009 roku a 0,4 ‰ w roku 2013. W odróżnieniu do miasta Ostrów Wielkopolski, z którego następował napływ ludności, w żadnym roku nie odnotowano ujemnego salda migracji.

- **PRZYROST RZECZYWISTY**

Przyrost rzeczywisty otrzymano przez zestawienie przyrostu naturalnego ze współczynnikiem migracji. Najwyższy wyniósł w roku 2009, i przez cały badany okres przyrost rzeczywisty dla gminy był dodatni, co bardzo korzystnie wpływa na populację i dalszy rozwój gminy.

ROK	2009	2010	2011	2012	2013	2014
WSPÓŁCZYNNIK PRZYROSTU NATURALNEGO	4,3	2,9	3,2	3,6	1,3	2,9
WSKAŹNIK MIGRACJI	4	2,1	3,8	1,6	0,4	3,7
PRZYROST RZECZYWISTY	8,3	5,0	7,0	5,2	1,7	6,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy

2. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA GMINY OSTRÓW WIELKOPOLSKI

Prognozę demograficzną dla gminy Ostrów Wielkopolski oparto na prognozie ludności na lata 2017-2045 dla powiatu ostrowskiego. Gmina Ostrów Wielkopolski jest gminą wiejską, w związku z powyższym analizowano ludność powiatu zamieszkującą obszary wyłącznie wiejskie. Nie brano pod uwagę ludności miejskiej. Prognozę demograficzną przeprowadzono dla rocznych okresów na lata od 2017 -2019 roku i później dla okresów 5 letnich.

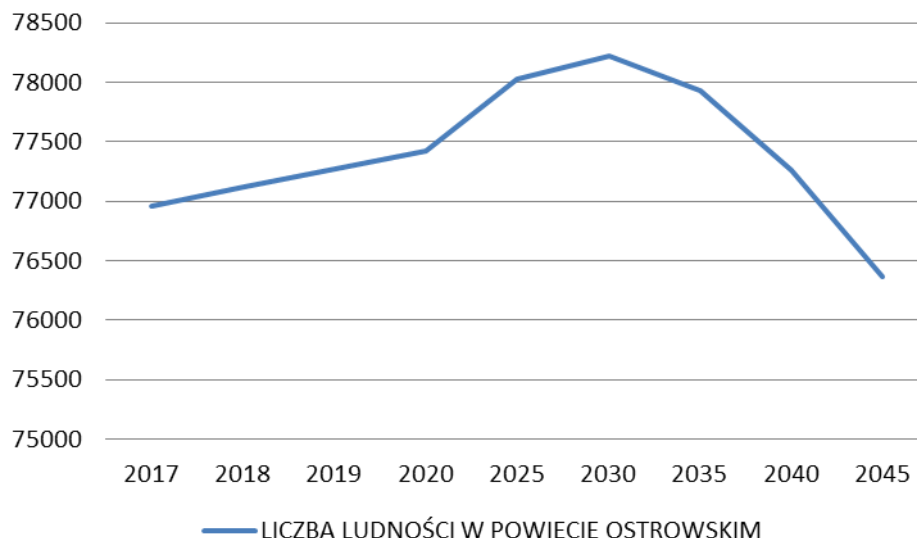
Zgodnie z tabelą nr 2.1 przewiduje się, iż populacja powiatu – tym samym w odniesieniu – gminy w prognozowanym okresie będzie wzrastać do roku 2030. Po tym okresie widoczna jest tendencja spadkowa. Natomiast ciągły i stabilny wzrost przewiduje się dla całego województwa wielkopolskiego.

Prognoza została dokonana na bazie NSP z 2011 roku i jest ona dokonana w roku 2014. Nie przewiduje ona nowej polityki kraju dotyczącej wzrostu liczby urodzeń.

Tabela 2.1. Prognozowana liczba ludności zamieszkałych na terenach wiejskich dla powiatu ostrowskiego oraz województwa wielkopolskiego do roku 2045

ROK	LICZBA LUDNOŚCI NA OBSZARACH WIEJSKICH W POWIECIE OSTROWSKIM	LICZBA LUDNOŚCI NA OBSZARACH WIEJSKICH W WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM
2017	76964	1589493
2018	77120	1598841
2019	77276	1608104
2020	77428	1617212
2025	78030	1658050
2030	78218	1689106
2035	77926	1710769
2040	77264	1726453
2045	76366	1738890

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i bazy NSP z 2011 roku

2. ANALIZA SPOŁECZNA GMINY OSTRÓW WIELKOPOLSKI

• STRUKTURA WIEKOWA GMINY

Na podstawie analizy struktury wiekowej w latach 2009-2014 stwierdzono niewielki, powolny spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym z 17,6 % w 2009 roku do 16,6% w roku 2014, przy jednoczesnym wzroście udziału grupy ludzi w wieku poprodukcyjnym. Tendencja „starzenia się społeczeństwa” jest charakterystyczna dla całej populacji Polski, jednakże jej wpływ na populacje gmin otaczające większe ośrodki miejskie jest stosunkowo niwelowany poprzez napływ ludności w wieku produkcyjnym z ośrodka centralnego. Taka sytuacja jest widoczna również w gminie Ostrów Wielkopolski.

Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 15-64 lata, dla kobiet - 15-59 lat. Natomiast przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 14 lat oraz w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej.

Tabela 2.1 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym

ROK	2009	2010	2011	2012	2013	2014
przedprodukcyjnym (do 14 lat)	3224	3213	3163	3149	3117	3148
udział w ogólnej liczbie ludności (%)	17,6%	17,3%	17,0%	16,8%	16,6%	16,6%
produkcyjnym (15-59K-64M lat)	12498	12656	12732	12771	12784	12783
udział w ogólnej liczbie ludności (%)	68,4%	68,3%	68,3%	68,2%	68,1%	67,6%
poprodukcyjnym (po 59K i 64M)	2560	2660	2734	2812	2881	2978
udział w ogólnej liczbie ludności (%)	14,0%	14,4%	14,7%	15,0%	15,3%	15,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy

- SZKOLNICTWO I WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Dane na temat wychowania przedszkolnego i szkolnego opracowane zostały na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Dane o liczbie placówek podane są według stanu na początek roku szkolnego (tj. 30 września).

Tabela. 2.2. Wychowanie przedszkolne i szkolne (lata 2009 – 2014)

ROK	2009	2010	2011	2012	2013	2014
LICZBA PRZEDSZKOLI	10	10	10	11	14	14
LICZBA ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH	25	25	25	28	34	34
LICZBA DZIECI	508	543	536	616	734	720
LICZBA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH	16	16	16	12	12	12
LICZBA DZIECI	1141	1082	1035	1038	1046	1115
LICZBA SZKÓŁ GIMNAZJALNYCH	4	4	4	4	4	4
LICZBA DZIECI	500	484	455	420	395	388

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy

Na terenie gminy Ostrów Wielkopolski funkcjonuje od 2013 roku 13 przedszkoli z trzydziestoma czterema oddziałami, zapewniające miejsce 720 dzieciom. Wzrost liczby placówek jak i dzieci w wieku przedszkolnym, a tym samym wzrost zapotrzebowania na miejsca w przedszkolach wynika z napływu ludności w wieku produkcyjnym. Osoby migrujące na teren gminy przeprowadzają się całymi rodzinami – i są to głównie młode rodziny. Przyrost mieszkańców jest zatem wyższy niż wynikałoby to wyłącznie ze wzrostu współczynnika urodzeń. Obecnie na terenie gminy Ostrów Wielkopolski zapewniona jest w miarę wystarczająca liczba miejsc w przedszkolach. Dodatkowo w Gorzycach Wielkich na 2016 rok planowane jest otwarcie nowobudowanego budynku przedszkola.

Szkół podstawowych na terenie gminy Ostrów Wielkopolski funkcjonuje w chwili obecnej 12. Placówki te w roku 2012 zostały zredukowane z liczby 16. W roku 2014 na jeden oddział szkolny przypadało około 93 uczniów. Od 2012 roku widoczny jest stopniowy wzrost uczniów szkół podstawowych. Natomiast liczba placówek gimnazjalnych jest stała i wynosi – 4. Liczba młodzieży uczęszczających do owych szkół jest z każdym rokiem niższa. Wynika to również z faktu, iż z uwagi usprawnienie mobilności społeczeństwa wiejskiego część rodziców posyła dzieci zamieszkałe gminy do placówek gimnazjalnych znajdujących się w mieście Ostrów Wielkopolski.

Na terenie gminy Ostrów Wielkopolski nie występują szkoły licealne i inne placówki oświatowe pogimnazjalne.

- GOSPODARKA KOMUNALNA I MIESZKANIOWA NA TERENIE GMINY

Dane o zasobach mieszkaniowych podano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych wg stanu na 31 XII. Informacja zawiera liczbę mieszkań, a także izb i powierzchnię użytkową w tych mieszkaniach znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych.

Tabela. 2.3. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania (lata 2009 – 2014)

ROK	gmina Ostrów Wielkopolski (w m ²)	powiat ostrowski (w m ²)	województwo wielkopolskie (w m ²)
2009	100,7	86,1	74
2010	102,6	87,1	81
2011	103,1	87,3	63
2012	103,4	87,6	66
2013	104	87,9	82
2014	104,8	88,2	83

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy

Na terenie gminy Ostrów Wielkopolski obserwowany jest stały wzrost powierzchni użytkowej mieszkań. Przewyższa on również wskaźniki przeciętnej powierzchni dla powiatu ostrowskiego jak i całego województwa wielkopolskiego, średnio o 15-25 m². Wynika to przede wszystkim z niższych cen gruntów budowlanych na terenie gminy wiejskiej i rolniczego charakteru gminy.

Tabela. 2.4. Liczba budynków mieszkalnych i mieszkalno – usługowych (lata 2009 – 2014)

ROK	Gmina Ostrów Wielkopolski	liczba mieszkańców na jedno mieszkanie	powiat ostrowski
2009	4077	4,52	28 823
2010	4114	4,50	29 056
2011	4201	4,43	29 580
2012	4243	4,40	29 874
2013	4307	4,35	30 216
2014	4374	4,30	30 525

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy

Od 2009 roku zauważalny jest również ciągły wzrost zabudowy budynków mieszkalnych na terenie gminy. W przeciągu 5 lat oddanych do użytkowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych było 297. Tendencje wzrostowe odnotowuje również cały powiat ostrowski. Zmniejsza się natomiast liczba mieszkańców przypadająca na jedno mieszkanie w gminie Ostrów. Prognozuje się, że w roku 2045 osiągnie on liczbę 3,1.

3. ANALIZA GOSPODARCZA

• DOCHODY I WYDATKI BUDŻETU GMINY

Dochody budżetu gminy Ostrów Wielkopolski w ciągu badanego okresu (tabela 3.1.) wzrosły o około 10 milionów złotych. Wzrost ten był stosunkowo równomierny i charakteryzował się niewielkimi wahaniami. Dochody na 1 mieszkańca w roku 2014 wyniosły 2682,64 zł i należą do średnich w powiecie ostrowskim – w porównaniu z innymi gminami wiejskimi.

Tabela. 3.1. Dochód i wydatki budżetu gminy ogółem (lata 2009-2014)

ROK	DOCHÓD OGÓŁEM (w zł)	DOCHÓD NA 1MIESZKAŃCA (zł)	WYDATKI OGÓŁEM (w zł)	WYDATKI NA 1MIESZKAŃCA (zł)	SALDO
2009	40 544 352,71 zł	2 225,75	41 195 754,40 zł	2 261,51	-651 401,69 zł
2010	40 678 492,08 zł	2 201,81	47 741 154,44 zł	2 584,09	-7 062 662,36 zł
2011	46 414 357,15 zł	2 499,97	54 920 420,14 zł	2 958,12	-8 506 062,99 zł
2012	46 033 266,30 zł	2 464,84	48 602 946,22 zł	2 602,43	-2 569 679,92 zł
2013	48 431 195,62 zł	2 586,86	48 568 719,73 zł	2 594,21	-137 524,11 zł
2014	50 667 046,13 zł	2 682,64	52 075 279,63 zł	2 757,20	-1 408 233,50 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy

Na dochody ogółem ujęte w powyższym zestawieniu składają się: dochody własne, dotacji. Wliczają się również subwencje ogólne jak i zewnętrzne środki na dofinansowanie zadań.

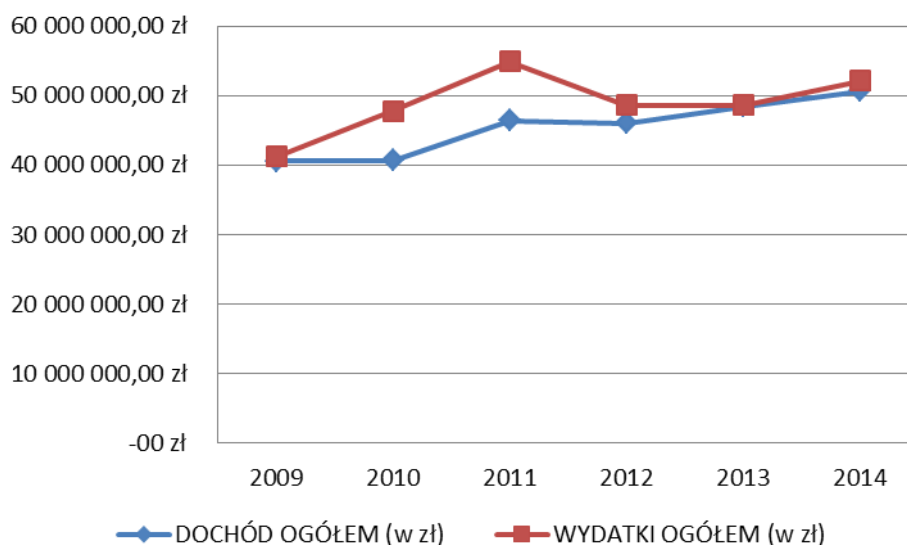
Wzrost wpływów do budżetu gminy spowodował zwiększenie możliwości inwestycyjnych, a co za tym idzie wzrost wydatków. Jedno z najwyższych ujemnych sald zanotowano w roku 2011 i wyniósł on około -8,4 miliona złotych. Brak jest danych odnośnie całkowitego zadłużenia gminy.

Na 2016 rok zgodnie ustalono łączną kwotę dochodów budżetu w wysokości ponad 53 milionów złotych, z czego niecałe 6 milionów stanowią dotacje celowe na realizację zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami.

Dodatkowo jednostki pomocnicze (sołectwa), prowadzą gospodarkę finansową w ramach ogólnego gminnego budżetu, dla których określa się fundusz, w formie zestawienia wydatków z podziałem kwot oraz określeniem przedsięwzięć do realizacji poszczególnych planowanych przedsięwzięć.

Najwyższe dochody gmina uzyskuje od osób prawnych i osób fizycznych oraz od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej. Dotyczy to głównie wpływów z podatku od nieruchomości (niemal 50% łącznych dochodów).

Ryc. 3.1 Wykres porównawczy dochodów i wydatków budżetu gminy ogółem (lata 2009-2014)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy

• STOPA BEZROBOCIA

Stopa bezrobocia obliczona została jako stosunek liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym. W przeciągu badanego okresu czasu wskaźnik ten zmalał niemal dwukrotnie z 13 w 2009 roku do 6 w roku 2015. Spadkowa tendencja zarejestrowanych bezrobotnych jest bardzo korzystnym przejawem, rozwoju gospodarczego gminy Ostrów Wielkopolski i poprawy jakości i standardu życia mieszkańców.

Tabela. 3.2. Stopa bezrobocia w gminie (lata 2009-2015)

ROK	STOPA BEZROBOCIA
2009	13
2010	11,8
2011	10,5
2012	11,1
2013	10,3
2014	7,8
2015	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy

• GOSPODARKA

Na terenie gminy Ostrów Wielkopolski w początkach 2016 roku zarejestrowanych podmiotów gospodarczych było łącznie 1227 z czego 79 stanowiły podmioty zarejestrowane ze względu na dodatkowe miejsce wykonywania działalności gospodarczej (tabela 3.3).

Wynika z tego, iż na 100 mieszkańców przypada około 6 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych.

Tabela 3.3. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie (na stan obecny tj. 10.04.2016 r)

PODMIOTY GOSPODARCZE:	ROK 2016
Ze względu na główne miejsce wykonywania działalności	1148
Ze względu na dodatkowe miejsce wykonywania działalności	79
ŁĄCZNIE	1227

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy

4. ANALIZA ŚRODOWISKOWA

Gmina Ostrów Wielkopolski jest gminą wiejską, położoną w południowo-wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie ostrowskim. W centralnej części gminy położone jest miasto Ostrów Wielkopolski, stanowiące odrębną jednostkę administracyjną. Całkowita powierzchnia gminy wynosi ok. 207 km². Gmina Ostrów Wielkopolski leży w południowej części wysoczyzny Kaliskiej nad lewym dopływem Prosny – Ołobokiem. Wysoczyzna Kaliska wg Kondrackiego jest przedłużeniem Wysoczyzny Leszczyńskiej. Charakterystyczne są liczne wzniesienia, których wysokość wynosi od 125 do 150 m n.p.m. W zachodniej części gminy występują liczne powierzchniowe formy ochrony przyrody, takie jak rezerwat „Dąbrowa koło Biadek Krotoszyńskich”, obszar chronionego krajobrazu „Dąbrowy Krotoszyńskie Baszków-Rochy i obszary Natura 2000 „Dąbrowy Krotoszyńskie” i „Uroczyska Płyty Krotoszyńskiej”. Stąd gmina nosi miano „zielonych płuc Ostrowa Wielkopolskiego”.

KIERUNEK UŻYTKOWANIA	POWIERZCHNIA OGÓLNA (HA)	UDZIAŁ W OGÓLNEJ POWIERZCHNI GRUNTÓW
użytki rolne, w tym:	13 312	64,3
grunty orne	12 001	58,0
sady	21	0,1
łąki trwałe	971	4,7
pastwiska	319	1,5
las i grunty zadrzewione i zakrzewione	5 754	27,8
tereny zabudowane i zurbanizowane, wody, drogi i inne	1652	7,9
Razem	20 718	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy

- ZASOBY NATURALNE

Gmina Ostrów Wielkopolski jest uboga w surowce mineralne. Na jej terenie występują udokumentowane złoża: gazu ziemnego - w południowo - zachodniej części opracowania (m. Radziwiłłów) i południowo – wschodniej części (m. Wysocko Wielkie), a także złoża kruszywa naturalnego (okolice Kwiatkowa) i piasków (m. Karski i Pruślin). W większości przypadków wydobycie ma charakter lokalny i zabezpiecza potrzeby mieszkańców gminy

- WARUNKI GLEBOWE

Gleby na terenie gminy Ostrów Wielkopolski nie są jednorodne. Powstały w wyniku zlodowacenia środkowopolskiego, w obszarze wysoczyzny drugiego zlodowacenia. Pokrywę glebową gminy tworzą przede wszystkim gleby piaskowe różnych typów

genetycznych: rdzawe, bielcowe, płowe i brunatne, powstałe na ubogich skałach macierzystych, a także gliny i pyły. Są to gleby o średniej i słabej przepuszczalności dla wód opadowych, wrażliwe na warunki klimatyczne i skłonne do przesuszeń.

Gmina Ostrów Wielkopolski należy do czterech regionów glebowo – rolniczych. Północno – zachodnia część to Region Ostrowsko – Głuchowski. Występuje w nim przewaga kompleksu 4 (żytni dobry) z dużym udziałem gleb kompleksu 5 (żytni dobry) i 8 (żytni słaby). Północno – wschodnia część to region Grabowski. Dominują tu gleby kompleksu 7 (żytni słaby). Zachodnia i środkowa część to Region Odolanowski z przewagą gleb kompleksu 9 (żytni b. słaby) i 6. Południowo – wschodnia część to Region Ostrzeszowski z przewagą gleb kompleksu 6 i 7.

Na północ od Ostrowa Wielkopolskiego skałami macierzystymi są gliny i piaski gliniaste, na których wykształciły się gleby bielcowe lub brunatne. W sąsiedztwie cieków i płaskich terenów, ze względu na dużą ilość materiałów organicznych wykształciły się czarne ziemie właściwe, zaliczane do klasy II i III. W zachodniej części, większość stanowią słabe gleby, V i VI klasy bonitacyjnej. Dna dolin rzek i cieków wypełniają mady, gleby mułowo-torfowe, murszowe i murszowate, lokalnie brunatne i czarne ziemie.

• ANALIZA KLIMATU LOKALNEGO

Klimat lokalny warunkowany jest rozprzestrzenianiem się zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym. Bardzo ważną rolę odgrywają tu wysokość opadów, siła i kierunek wiatru, temperatura powietrza oraz wilgotność.

Klimat lokalny gminy charakteryzują, pomiędzy użytkowanymi rolniczo obszarami wysoczyzny morenowej, a wilgotnymi zajętyymi przez użytki zielone oraz dolinę rzeki Ołobok i mniejszymi dolinkami bocznymi. Obniżenia dolinne przyczyniają się do występowania mgieł, zastoisk chłodnego powietrza i inwersji temperatur. Zjawiska podwyższonej wilgotności powietrza oraz większej częstotliwości występowania mgieł i zamgleń towarzyszą również płytko występującym wodom gruntowym, podmokłościom i stawom.

Ze względu na 30% udział lasów w powierzchni Gminy możliwy jest odczuwalny topoklimat obszarów zalesionych, gdzie skutek osłonięcia przez okap leśny powierzchni granicznej, występują stosunkowo niewysokie wartości promieniowania ciepłego podłoża. Stąd też nocne spadki temperatury na obszarach zalesionych są znacznie mniejsze niż na obszarach sąsiednich. Ponadto obszary leśne zaburzają swobodne przemieszczanie mas powietrza zmieniając ich kierunek oraz tworząc nisze o charakterze czasowym, w których powietrze stagnuje

Natomiast klimat akustyczny środowiska obszaru opracowania kształtowany jest przez hałas komunikacyjny drogowy i kolejowy. Do czynników mających wpływ na poziom emisji hałasu drogowego należą: natężenie ruchu, struktura strumienia pojazdów, a zwłaszcza udziału w nim transportu ciężkiego, stan techniczny pojazdów, rodzaj i stan techniczny nawierzchni, charakter zabudowy (zagospodarowanie) terenów otaczających.

Na terenie Gminy nie prowadzono pomiarów akustycznych, jednakże w 2006 roku prowadzone one były przez oddział WIOŚ Poznań w 10 punktach pomiarowych w Ostrowie Wielkopolskim, zatem dane te można potraktować jako ważne dla obszaru opracowania. Przekroczenia dla poziomu równoważnego hałasu w porze dnia miały

miejsce przy ul. Sienkiewicza, Partyzanckiej i Wrocławskiej w Ostrowie Wielkopolskim. Przekroczenia normy oscylowały od 3,4 dB do 8,0 dB. Natężenie ruchu pojazdów dla we wszystkich punktach pomiarowych wynosiło od 252 pojazdów na godzinę (ul. Wolności) do 1696 pojazdów na godzinę w rejonie ulicy Wrocławskiej. Droga krajowa nr 11 łączy Ostrow Wielkopolski z pobliskimi aglomeracjami Pleszewem i Ostrzeszowem, w związku z tym koncentruje się znaczny ruch pojazdów. Droga krajowa nr 36 łącząca Ostrow Wielkopolski z Krotoszynem charakteryzuje się znacznie mniejszym natężeniem ruchu.

Hałas komunikacyjny występuje również wzdłuż dróg wojewódzkich. Szczególną uwagę należy zwrócić na drogę wojewódzką nr 445 Odolanów – Ostrow Wielkopolski. Natężenie ruchu wg badania przeprowadzonego przez Wojewódzki Zarząd Dróg na drodze nr 445 średnio na dobę zanotowano aż 5 774 pojazdy.

Natomiast do czynników mających wpływ na poziom emisji hałasu kolejowego można zaliczyć: prędkość z którą porusza się pociąg, długość taboru, stan torowiska, lokalizacja torowiska względem istniejącego terenu, stan techniczny taboru, a także rodzaj podłoża torowiska. Przez teren gminy przebiegają 4 linie kolejowe, o łącznej długości ok. 45km. Pociągi osobowe i towarowe zatrzymują się na pięciu stacjach znajdujących się w granicy opracowania: relacja Ostrow Wielkopolski – Poznań - stacja Biniew; relacja Ostrow Wielkopolski – Łódź - stacja Czekanów; relacja Ostrow Wielkopolski – Krotoszyn - stacje Łąkociny i Daniszyn; relacja Ostrow Wielkopolski – Oleśnica - stacja Topola Mała. Hałas emitowany przez tabor kolejowy nie ma większego znaczenia również ze względu na subiektywnie mniejszą dokuczliwość i ograniczenia kursowania pociągów osobowych. Hałas kolejowy uciążliwy jest głównie nocą, a szczególnie objęte są m.in. tereny mieszkaniowe w odległości ok. 300 m. Największa część kolejowych przewozów pasażerskich stanowią przewozy związane z dojazdami do pracy oraz młodzieży do szkół w Ostrowie Wielkopolskim.

5. ANALIZA W ZAKRESIE WYPOSAŻENIA W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ

Informacje o sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej obejmują sieć obsługującą gospodarstwa domowe i innych użytkowników.

W latach 2009-2014 rozbudowywana została zarówno sieć kanalizacyjna jak i wodociągowa na terenie gminy Ostrow Wielkopolski. Rozbudowa ta była prowadzona równomiernie, o czym świadczy stały wskaźnik równy 0,4 długości sieci kanalizacyjnej w stosunku do długości sieci wodociągowej. W przeciągu 5letniego okresu szacuje się wzrost sieci wodno-kanalizacyjnej o około 30%, co świadczy pozytywnie o dobrym rozwoju gminy, tym bardziej rozległej powierzchniowo.

Łączna długość sieci wodociągowej w 2014 roku wyniosła 230 km, obsługująca 8409 ludności co daje 97,7 % całej populacji gminy.

Natomiast długość sieci kanalizacyjnej poprowadzonej w gminie stanowiła 102,8 km w 2014 roku i obsługiwała ona 9265 mieszkańców – to jest 49 % łącznej liczby ludności gminy.

Tabela nr 5.1. Struktura i długość sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz gazowej.

ROK	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Długość sieci kanalizacyjnej (km)	77,5	86,4	96,4	100,1	100,4	102,8
Liczba ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	8177	8288	8337	8496	8759	9265
Długość sieci wodociągowej (km)	219,4	222,7	223,8	225,2	226,1	230
Liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej	14742	15014	15154	15315	15409	18409
Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Długość czynnej sieci gazowej (km)	65,5	66,59	66,59	66,69	68,2	74,93
Liczba ludności korzystającej z sieci gazowej	1289	1422	1533	1579	1624	1611

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy

W 2014 roku wyposażony w sieć gazową był co 11 mieszkańców gminy. Znamienny jest również niewielki spadek odbiorców gazu w stosunku do roku poprzedniego - 2013.

6. ANALIZA MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY

Zadania własne gminy określa art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Realizacja zadań własnych gminy związanych z budową infrastruktury technicznej odbywać się będzie w trybie i na zasadach określonych w ustawie – Prawo zamówień publicznych. Inwestycje mogą być realizowane etapowo, w zależności od wielkości środków przeznaczonych na inwestycje.

Finansowanie inwestycji odbywać się będzie poprzez wydatki z budżetu gminy, współfinansowanie środkami zewnętrznymi, poprzez budżet gminy, w ramach dotacji unijnych, poprzez dotacje samorządu województwa, dotacji i pożyczek z funduszy celowych, kredytów czy pożyczek bankowych i innych środków zewnętrznych.

Dodatkowo dopuszcza się udział inwestorów w finansowaniu w ramach porozumień o charakterze cywilnoprawnym lub w formie partnerstwa publiczno – prywatnego. Nie wyklucza się również właścicieli nieruchomości.

Na podstawie analiz i prognoz demograficznych stwierdzono, iż zlokalizowana na obszarze gminy infrastruktura społeczna jest wystarczająca. Z tego względu nie przewiduje się inwestycji w tym zakresie w najbliższych latach.